

Factors related to lifestyle based on sufficiency economy philosophy, particularly on self-immunity, of undergraduate students in Bangkok metropolitan¹

Chanya Leesattrupai²

Received: June 11, 2015

Accepted: July 5, 2015

Abstract

The purpose of this study was to identify factors that predict lifestyle based on sufficiency economy philosophy, particularly on self-immunity, of undergraduate students in Bangkok metropolitan. The study group in this study is 481 second year students of public and a private universities in Bangkok metropolitan, using multi-stage sampling method in various levels: at university, faculty, and majors level. The findings show that there is .01 statistically significance on personal and social factors indicating lifestyle based on sufficiency economy philosophy, with role model of life style based on sufficiency economy philosophy of self – immunity at the highest ($\beta=.272$). The next highest predictor is the attitude towards lifestyle based on sufficiency economy philosophy, focusing on self-immunity at ($\beta=.210$). The next indicator is the peer group influence at ($\beta = .188$). And the last predictor is future orientation and self – control characteristics at ($\beta = .152$). These four predictors are able to predict at 40% total, with .01 statistical significance.

Keywords: sufficiency economy philosophy, self-immunity, peer group influence, attitude, future orientation and self – control characteristics

¹ Research article, The research report was funded from Faculty of Humanities at Srinakharinwirot University

² Lecturer in the Department of Psychology, Faculty of Humanities at Srinakharinwirot University
Email: chanya@g.swu.ac.th , Tel: 085-556-5135

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร¹

ชญญา ลีศัตรูพาย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำนายการใช้ชีวิตการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 481 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย และระดับกลุ่มสาขาวิชา และระดับคณะ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม สามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด ในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .272$) รองลงมาคือเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สองในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .210$) และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สามในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .188$) ส่วนตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเป็นตัวทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่มีอิทธิพลเป็นอันดับที่สี่ในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .152$) โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ร่วมกันทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 40.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การมีภูมิคุ้มกันตน, ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน, เจตคติ, อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

¹ บทความวิจัย งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้คณะมนุษยศาสตร์

² อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Email: chanya@g.swu.ac.th โทร : 085-556-5135

บทนำ

สังคมไทยในภาวะปัจจุบันกำลังเผชิญกับวิกฤตการณ์รอบด้านอันสืบเนื่องมาจากปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมของบุคคลอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมไทยตกเป็นสังคมแห่งการบริโภคนิยมซึ่งเป็นสังคมที่มีการบริโภคเพื่อตอบสนองตัณหา (กฤตินี ณัฏฐวุฒินันท์ และคนอื่น. 2553) เห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ปัญหาการใช้ยาเสพติด ปัญหายาเสพติด ปัญหาการติดกับกับการบริโภคนิยม ปัญหาการวิ่งตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้บุคคลเหล่านี้ต้องไขว่คว้าหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อทำให้ตนเองอยู่ในกลุ่มคนที่ทันสมัย มีรสนิยม แต่เมื่อฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินไม่ได้เอื้ออำนวยมากพอให้สามารถไขว่คว้าหาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ จึงนำไปสู่ปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมยังผลักดันให้ผู้คนต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การดิ้นรนต่อสู้เพื่อปากท้องนำมาซึ่งการย้ายถิ่นการทำงาน จากสังคมเกษตรกรรมในชนบท มาสู่สังคมอุตสาหกรรมและการบริการในเมือง ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และชุมชนที่เคยใกล้ชิดสนิทสนมเปลี่ยนไป คนรุ่นใหม่ไม่ให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องของความกตัญญูต่อบุคคลผู้มีพระคุณ การเคารพผู้อาวุโส การศรัทธาและปฏิบัติตามหลักศาสนา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้อาจนำไปสู่แนวโน้มการใช้ชีวิตในปัจจุบัน และเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม

ในท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมบริโภคนิยมที่กำลังครอบงำสังคมไทยข้างต้น กลุ่มของเยาวชนวัยรุ่น นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่สำคัญในการถูกครอบงำ และต้องเผชิญกับปัญหาเหล่านี้

เนื่องจากกลุ่มของเยาวชนวัยรุ่น นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างง่ายต่อการชักจูงเพราะมักใช้อารมณ์และความรู้สึกมาเป็นตัวแปรในการตัดสินใจสิ่งต่างๆถูกซื้อเข้ามาเพียงเพราะว่าให้ดูเป็นคนทันสมัย ดูดี และแสวงหาการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน (โสภณ นุชนาถ. 2542) ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ เครื่องเล่นเพลงพกพา คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูปดิจิตอล เป็นต้นซึ่งบางคนอาจไม่ได้มีความจำเป็นต้องใช้สิ่งของเหล่านี้ แต่ที่ต้องซื้อหากมาก็เพียงเพราะว่าใครๆก็มีกัน บางรายถึงกับต้องไปกู้หนี้ยืมสิน และหาทางในการครอบครองสิ่งเหล่านี้เพียงเพื่อให้ตัวเองเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าทันสมัย และเมื่อไม่สามารถหาเงินมาซื้อสิ่งของเหล่านี้เพื่อตอบสนองความทันสมัยของตนเองได้ ก็จะนำไปสู่ปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาหนี้สินที่เกิดจากการกู้เพื่อซื้อสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งในบางกรณีลุกลามเป็นปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี ปัญหาการตั้งท้องก่อนวัยอันควร ปัญหาการทำแท้ง ปัญหายาเสพติด เป็นต้น

ทางหนึ่งที่จะช่วยให้หลุดพ้นจากปัญหาดังกล่าวนี้คือการดำรงชีพอย่างพอเพียงพอเพียง ให้ได้ก่อนเพื่อจะได้ลุกขึ้นมายืนหยัดด้วยลำแข้งของตนเองได้ต่อไป ซึ่งเป็นวิธีการแบบที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเรียกว่า “เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง” (Relative Self Sufficient Economy) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่คนไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เพื่อชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และยิ่งเวลาผ่านไปหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยิ่งทวีความสำคัญในการชี้ทางเลือกที่ดีกว่าให้คนไทย

เตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดขึ้น (งามตา วรินทร์านนท์. 2551) ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ ซึ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้ 1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา 2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน 3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆกัน ดังนี้ 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 3.2

ความมีเหตุมีผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล 4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ 4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ 4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต 5. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. 2547)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ของ แบน ดูรา (Bandura. 1989) มากำหนดเป็นกรอบในการศึกษา

เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา ได้อธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของบุคคลว่าเกิดจากสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ 1). สาเหตุจากตัวบุคคล (Person) และ 2). สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสาเหตุจากตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนจากการศึกษาของ จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ และคณะ (2552) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สองจากตัวแปรสี่ตัวที่สามารถทำนายพฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สาเหตุจากตัวบุคคลต่อมา คือ ความเชื่ออำนาจในตนจากการศึกษาของวิเชียร รักการ (2522) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการทำงานอาสาสมัครของนิสิตพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนจะทำให้คนมีพฤติกรรมไม่ชอบอยู่เฉย ๆ ชอบกิจกรรมต่าง ๆ มีความอยากรู้อยากเห็น พยายามใฝ่ใจเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มีความกระตือรือร้น มีลักษณะผู้นำ มีวินัยแห่งตนและมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีสูงด้วย และเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน จากการการศึกษาของสกล วรเจริญศรี (2545) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น คือ เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศ การใช้เวลาว่างร่วมกับเพื่อน และบรรยากาศในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู พบการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา จากการศึกษาของพระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาเพศชาย จำนวน 645 คน พบผลจากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลเป็นตัวทำนายที่สำคัญ ที่สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อตนเองและคนรอบข้างของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบด้วยว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมแคบ ๆ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมสุขภาพบุรุษ 2 ประเภทมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษา

ประเภตรงตรงข้าม ได้แก่ 1) พฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย และ 2) พฤติกรรมส่งเสริมเพื่อน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพี่น้องหญิงในครอบครัว สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมตัวต่อมา คือ แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาของอรพินทร์ ชูชม และคณะ (2549) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่

สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นม.1-ม.3 จำนวน 1,312 คนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การถ่ายทอดทางปัญญาสังคม อารมณ์ของบิดามารดา การปลูกฝังอบรมทางปัญญาสังคม อารมณ์จากทางโรงเรียน การเห็นแบบอย่างทางอารมณ์และพฤติกรรมจากเพื่อน และการควบคุมตนเอง พยากรณ์จิตสำนึกทางปัญญาได้ร้อยละ 69 นอกจากนี้ยังพบว่าการถ่ายทอดทางปัญญาสังคม อารมณ์ของบิดามารดามีอิทธิพลต่อจิตสำนึกทางปัญญาของเยาวชนวัยรุ่นมากที่สุด ผลการวิจัยยืนยันชัดเจนว่าความสำคัญของบิดามารดาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดปัญญาสังคมให้กับเด็กและเยาวชนมีความผูกพันกับเด็กตั้งแต่ประสบการณ์ชีวิตแรกเริ่ม และยังมีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง แม้เด็กจะก้าวเข้าสู่วัยรุ่นอิทธิพลจากบิดามารดาก็ยังไม่ลดลง โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกทางปัญญาสังคม อารมณ์และความประพฤติที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหาร การใช้เวลา สิ่งของเครื่องใช้ เวลา ทรัพยากร การดูแลรักษาและแบ่งปันของส่วนรวม สาธารณสมบัติ หรือการไม่ดูถูกคนที่ต่ำต้อยกว่าตัวเอง รวมทั้งแสดงออกให้ลูกรู้ถึงความรักความเอาใจใส่เข้าใจจิตใจ และปัญหาของลูก เยาวชนจะเรียนรู้ เลียนแบบซึมซับเข้าไปในจิตใจ ฝังรากให้เยาวชนคนนั้นมีจิตสำนึกทางปัญญาที่ดีตามไปด้วย จะเอื้อให้เยาวชนแสดงพฤติกรรมที่มีคุณภาพในชีวิต รู้จักแก้ปัญหาและมีพฤติกรรมเอื้อสังคม ในขณะเดียวกันถ้าบิดามารดาไม่มีการถ่ายทอดปัญญาสังคม อารมณ์เยาวชนวัยรุ่นจะได้รับการหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกทางปัญญาสังคมที่เหมาะสมน้อย โดยที่อิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นอีกตัวแปรที่เป็นสาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาของอูมาวัลย์ จันทแก้ว (2547)

ทำการศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถทำนายค่านิยมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาของจินตนา ต้นสุวรรณนันท และคณะ (2552) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเป็นหนึ่งใน 4 ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นประกอบกับยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยปรัชญาหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสารสังคม และเศรษฐกิจมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาติดกับกับการบริโภคนิยม และการก้าวตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา/องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีลักษณะการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่ทำนายการใช้ชีวิตการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

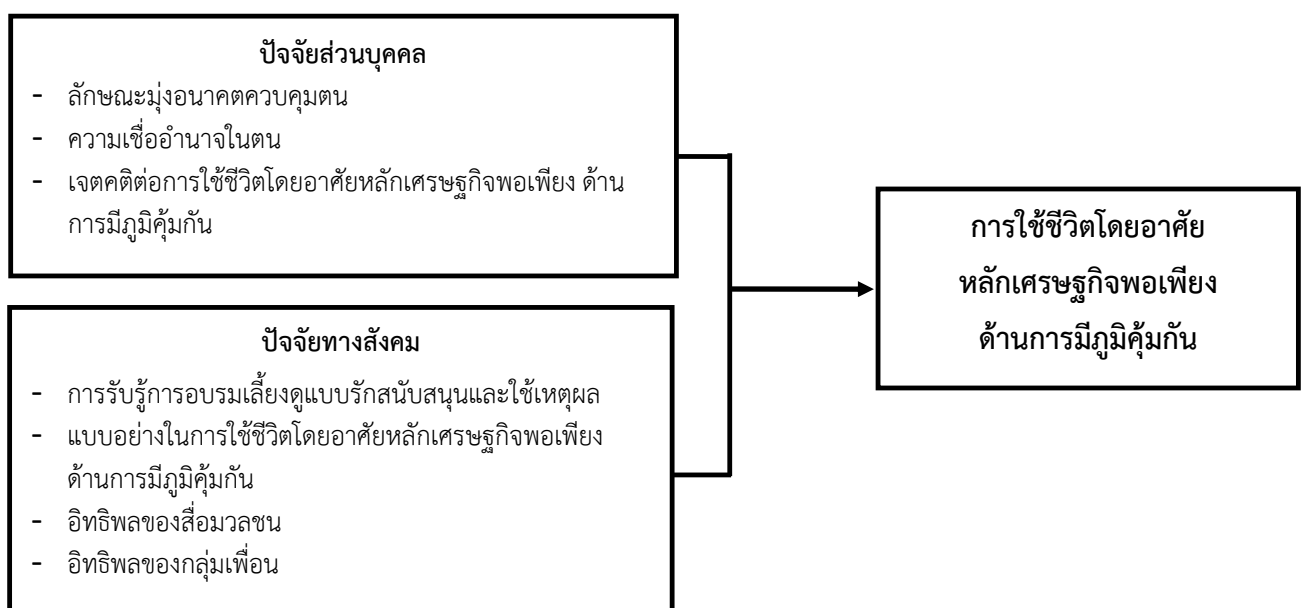
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล แบบอย่างการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน อิทธิพลของสื่อมวลชน และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive

Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1989) มากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาเป็นกรอบในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาได้อธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของบุคคลว่าเกิดจากสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ 1). สาเหตุจากตัวบุคคล (Person) และ 2). สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้แก่ การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน อิทธิพลของสื่อมวลชน และ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับกลุ่มสาขาวิชา และระดับคณะ ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรยามาเน่ (องอาจ นัยวัฒน์, 2548; อ้างอิงจาก Yamane, 1967,) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำเท่ากับ 400 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ในการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยมี 3 ขั้นตอนดังนี้ ในขั้นแรกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้ประเภทของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ แบ่งออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน โดยกำหนดเก็บข้อมูลนักศึกษาจากทั้งสองประเภทมหาวิทยาลัย จำนวน 481 คน โดยเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 6 มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐ 3 แห่ง และ มหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่ง ขั้นที่สองสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้สาขาวิชาเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิแบ่งออกเป็น 3 ชั้นภูมิ คือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และขั้นที่สามการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างง่าย เพื่อให้ได้คณะในแต่ละสาขาวิชาตามมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเก็บข้อมูลมาได้ในงานวิจัยนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 481 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และมาตรวัดจำนวน 8 ฉบับ เป็นแบบ

วัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 4 แบบวัด ได้แก่ แบบวัดเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\alpha = .85$) แบบวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\alpha = .78$) แบบวัดแบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\alpha = .73$) แบบวัดอิทธิพลของสื่อมวลชน ($\alpha = .69$) แบบวัดที่น่าของผู้อื่นมาใช้ จำนวน 4 แบบวัด ได้แก่ แบบวัดการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของดงเดือน พันธุนาวัน และงามตา วนินทานนท์ (2551) ($\alpha = .89$) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนของดงเดือน พันธุนาวัน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) ($\alpha = .64$) แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของดงเดือน พันธุนาวัน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) ($\alpha = .69$) และแบบวัดการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ของดงเดือน พันธุนาวัน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) จำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ($\alpha = .89$) และแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ($\alpha = .88$)

สถิติที่ใช้ในการค้นหาตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมเพื่อทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมถึงการให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 เดือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมเพื่อทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ตัวแปรการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($M = 4.48$) ส่วนตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($M=4.78$) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง($M=4.30$) และความเชื่ออำนาจในตนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M= 4.23$) ตัวแปรปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M=4.12$) แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง($M=4.09$) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M = 4.00$) และอิทธิพลของสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M = 3.89$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .397 - 527 โดยเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($r = .527$) รองลงมา คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ($r = .473$) และความเชื่ออำนาจในตน ($r = .397$) ตามลำดับ

3.ปัจจัยทางสังคมทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .321 - .515 โดยแบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน กับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = .515$) รองลงมาคือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($r = .509$) การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ($r = .341$) และอิทธิพลของสื่อมวลชน ($r = .320$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมเพื่อทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละชั้น ในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	β ชั้นที่ 1	β ชั้นที่ 2	β ชั้นที่ 3	β ชั้นที่ 4
เจตคติ	.527	.402	.284	.210
แบบอย่าง		.312	.266	.272
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน			.216	.188
ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน				.152
<i>R</i>	.527	.599	.620	.632
<i>R</i> ²	.277	.359	.385	.400
<i>R</i> ² _{change}	.277	.081	.026	.015
<i>F</i>	183.792***	133.700***	99.535***	79.254***
<i>F</i> _{change}	183.792***	60.701***	20.369***	11.709***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวทำนาย 4 ตัว ซึ่งมาจากทุกกลุ่มปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน และลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถ ทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยแรกที่ได้รับการคัดเลือก คือ เจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน (ปัจจัยส่วนบุคคล) เป็นตัวทำนายตัวแรกที่เข้าสมการการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยเจตคติสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันได้ร้อยละ 27.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตัวอธิบาย1ตัว)

ปัจจัยตัวที่สองที่ได้รับการคัดเลือก คือ แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน (ปัจจัยทางสังคม) เป็นตัวทำนายที่เข้าสมการเป็นตัวที่สองในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยแบบอย่างร่วมกับเจตคติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 35.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตัวอธิบาย2 ตัวสามารถอธิบายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นจากตัวอธิบาย 1 ตัว ร้อยละ 8.1)

ปัจจัยตัวที่สามที่ได้รับการคัดเลือก คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (ปัจจัยทางสังคม) เป็นตัวทำนายที่เข้าสมการเป็นตัวที่สามในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันโดยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนร่วมกับแบบอย่าง และเจตคติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 38.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (ตัวอธิบาย 3 ตัวสามารถอธิบายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน เพิ่มขึ้นจากตัวอธิบาย 2 ตัว ร้อยละ 2.6)

ปัจจัยตัวสุดท้ายที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน (ปัจจัยส่วนบุคคล) เป็นตัวทำนายที่เข้าสมการเป็นตัวสุดท้ายในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ร่วมกับแบบอย่าง เจตคติ และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01(ตัวอธิบาย 4 ตัวสามารถอธิบายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน เพิ่มขึ้นจากตัวอธิบาย 3 ตัว ร้อยละ 1.5)

ในสมการสุดท้ายตัวแปรแบบอย่างต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด ($\beta = .272$) รองลงมาคือ ตัวแปรเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .210$) ตัวแปรอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\beta = .188$) และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ($\beta = .152$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัยตามสมมติฐาน ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมสามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละขั้นเพื่อค้นหาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่สามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด ในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .272$) รองลงมาคือเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สอง ($\beta = .210$) และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สาม ($\beta = .188$) ส่วนตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลเป็นตัวทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันที่มีอิทธิพลเป็นอันดับที่สี่ ($\beta = .152$) โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ร่วมกันทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ 40.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าแบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta = .272$) ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ระบุว่า พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้มี 2 รูปแบบ คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหรือการเรียนรู้จากผลการกระทำ และการเรียนรู้จากการสังเกต ในประเด็นของ

การเห็นแบบอย่างเป็นการเรียนรู้จากการสังเกต เกิดจากการสังเกตตัวแบบ (Model) ว่าตัวแบบทำอะไร ทำอย่างไร มีกฎเกณฑ์อย่างไรเมื่อสังเกตแล้วก็นำมาคิดว่าตนสามารถทำพฤติกรรมใหม่ได้อย่างไร (ธีระพร อูวรรณโณ. 2537) การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ (Observation Learning) ถือเป็นการเรียนรู้พฤติกรรมในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม โดยแบนดูรา (Bandura. 1977) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบไว้ในทฤษฎีการเรียนรู้ (Social Learning Theory) ว่าเป็นการทำพฤติกรรมเลียนแบบ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการถ่ายทอดทางสังคม โดยมี 4 กระบวนการคือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการจดจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการจูงใจ ทฤษฎีนี้อธิบายถึงวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ทฤษฎีประเภทนี้อาหลักการเสริมแรง (Principle of reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of Association) มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ได้เน้นการเรียนรู้โดยบังเอิญ และการเลียนแบบซึ่งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แปลกใหม่หรือแตกต่างไปจากเดิมได้โดยง่าย โดยทฤษฎีนี้ได้ให้ความสำคัญแก่ลักษณะของสถานการณ์ ว่าจะจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนกลายเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้นไปในที่สุด สิ่งที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้คือ การหวังความพอใจ และการหลบหลีกความทุกข์ (ดวงเดือน พันธมนาวิน; และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิก. 2520)

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ที่มีอิทธิพลสูง

เป็นอันดับที่สอง ($\beta = .210$) ผลการวิจัยนี้ยังคงยืนยันถึงความสำคัญของเจตคติซึ่งเป็นปัจจัยจิตลักษณะส่วนบุคคลที่มีหลักฐานการวิจัยที่ศึกษาว่ามีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติพร ไวรโรจน์วิทยาการ (2551) พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 2 ตัวแปร รวมเป็น 3 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมได้เพียงลำพังตัวแปรเดียว (ค่าเบต้าเท่ากับ .62) ในกลุ่มรวม โดยมีปริมาณการร่วมทำนายร้อยละ 39.2 สำหรับงานวิจัยของวรรณลดา กันต์โหม (2553) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดคบเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เจตคติที่ดีต่อเพื่อนที่ไม่ดี เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 11 ตัวแปร รวมเป็น 12 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายการมีภูมิคุ้มกันการคบเพื่อนได้เป็นลำดับแรก (ค่าเบต้าอยู่ระหว่าง .50 ถึง .64) ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย โดยมีปริมาณการร่วมทำนายระหว่างร้อยละ 40.8 ถึง 51.4 ดังนั้น ตัวแปรเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันได้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเป็นตัวทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับสาม คือ ($\beta = .188$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจัดอยู่ในช่วงของวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วง

อายุที่ครอบครัวจะมีบทบาทความสำคัญน้อยลง แต่กลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทมากขึ้น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางสังคมและการรู้จัก โดยเฉพาะการถ่ายทอดจากการเห็นแบบอย่าง วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของช่วงวัยนี้เป็นอย่างมาก การใช้ชีวิตของคนในวัยนี้มักจะกระทำตามกลุ่มเพื่อน ข้อค้นพบที่ได้สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ที่กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่น เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้วัยรุ่นยังต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มที่สังกัดอยู่ วัยรุ่นจะพยายามแสดงพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ทำตัวให้สอดคล้องกับคนในกลุ่ม เห็นได้จากการเลือกใช้สินค้าและบริการ การแต่งกาย การใช้เวลาว่าง ฯลฯ ของกลุ่มวัยรุ่นนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกับเพื่อนในกลุ่ม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของของ จุฑาพัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2547) ที่พบว่านักเรียนที่มีตัวแบบเพื่อนในการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ ตัวแบบเพื่อนในการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศและตัวแปรตัวแบบพ่อและแม่ในการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้

งานวิจัยของวรรณิ วรรณชาติ (2541) พบว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลของเพื่อนมาก มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มากกว่านักศึกษาได้รับอิทธิพลของเพื่อนน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน เป็นตัวทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่มีอิทธิพลเป็นอันดับที่สี่ ($\beta = .152$) ทั้งนี้เนื่องมาจาก ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลประเภทหนึ่งที่สามารถบังคับตนเองให้รอรับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บุคคลสามารถจะคาดการณ์ผลดีผลเสียของการกระทำที่จะได้รับในอนาคตได้ ฉะนั้นบุคคลจะต้องสามารถบังคับตนเองให้อดได้รอได้หรือควบคุมตนเองได้ ส่วนการควบคุมตนเองจึงหมายถึงรวมถึง ความสามารถของบุคคลที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำบางอย่างที่ต้องใช้ความอดทนและสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (อุบล เลี้ยววาริน. 2534 อ้างอิงจาก Mischel. 1974) สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ อุบลไทร (2556) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน เป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมนักเรียนด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายและออมเงิน ในกลุ่มครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่ไม่ใช่แบบอย่างพอเพียง และพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมนักเรียนด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในกลุ่มครูชาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน และลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ แบบอย่างในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองสมาชิกในครอบครัว คณะผู้บริหาร/มหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีความสำคัญกับการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และมีแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน นอกจากนี้ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน และพัฒนาจิตลักษณะที่สำคัญที่พบผลจากการวิจัย คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในช่วงวัยเด็ก 10-12 ปี หรือ กลุ่มที่มีอายุช่วง 13-17 ปี ซึ่งมีระดับพัฒนาการที่แตกต่างจากช่วงวัยที่ศึกษาครั้งนี้

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในรูปความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษา

3. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมสามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 40 แสดงว่ายังมีตัวแปรที่สามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันได้อีก โดยอาจเพิ่มเติมตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่สำคัญอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน เช่น การสนับสนุนทางสังคมเข้าร่วมร่วมศึกษาเพื่อทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันจะช่วยเป็นแนวทางในการศึกษาการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤติณี วัฒนวุฒิสิตธิ์; และคนอื่นๆ. (2553). *โครงการศึกษาวิจัยพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของโลกที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมสังคมไทย*. รายงานฉบับสุดท้าย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

เกรียงศักดิ์ อุบลไทร. (2556). *ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานของครูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการปลูกฝังอบรมนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. 5(1): 188 – 198.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

งามตา วนินทานนท์. (2551). *บทปริทัศน์: เศรษฐกิจพอเพียง: การพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตสำหรับผู้ใหญ่*. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ระบบพฤติกรรมไทย. 5(1): 155-186.

จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จินตนา ตันสุวรรณนนท์ และคณะ. (2552). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัย. พุน

สนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).

จุฑาพัฒน์ รัตนติลก ณ ภูเก็ต. (2547). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท วิทยาลัยศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุนาวิณ; และคนอื่นๆ. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัว และแนวทางป้องกัน*. รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.

ดวงเดือน พันธุนาวิณ; และงามตา วนินทานนท์. (2551). *การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบพหุมิติ ด้านการมีภูมิคุ้มกันตน*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระมหาไชยา กาละปักษ์. (2550). *ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา*. (ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม.

- วรรณลดา กันต์โถม. (2553). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดคบเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรรณิ วรรณชาติ. (2541). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิเชียร รักการ. (2522). การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร:ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช.
- สกล วรเจริญศรี. (2545). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. (2544). เศรษฐกิจพอเพียง : พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. นนทบุรี: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- โสภณัท นุชนาถ. (2542). จิตวิทยาวัยรุ่น. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี
- องอาจ นัยพัฒน์.(2548). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ. สามลดา
- อรพินทร์ ชูชม และคณะ. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2534). ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาวัลย์ จันทะแก้ว. (2547). อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bandura, A. (1977). *Self-Efficacy : Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*. Psychological Review. 84(2).
- Bandura, A. (1989). Social cognitive theory. In R. Vasta (Ed.), *Annals of child development*. Vol.6. *Six theories of child development* (pp. 1-60). Greenwich, CT: JAI Press.